

Національний університет харчових технологій

Науково-технічна бібліотека

Відділ інформаційно-аналітичної та довідково-бібліографічної роботи

Англійська мова для кар'єри та бізнесу

Дайджест

Київ 2016

Англійська мова для кар'єри та бізнесу : дайджест. Вип. 9 / [підгот. О. В. Олабоді] ; НТБ НУХТ – Київ, 2016. – 11 с.

Дайджест «**Англійська мова для кар'єри та бізнесу**» підготовлений на основі видань з фонду бібліотеки: навчальних посібників, підручників, довідників з ділової англійської мови за 2010–2015 роки.

Видання адресоване науковцям, викладачам, студентам та всім зацікавленим.

Від упорядника

Англійська мова – це офіційна мова міжнародного бізнесу та торгівлі, Інтернету і техніки, науки і мистецтв. 80% ділового мовного простору займає саме вона. Глобалізація економіки, розвиток сучасних технологій, туризму, сфери професійної освіти – все це веде до постійного збільшення попиту на фахівців, які володіють англійською мовою. Знання англійської дозволяє вільно спілкуватися з колегами та клієнтами з різних країн, брати участь у міжнародних програмах професійного навчання, працювати з документацією англійською.

Дайджест пропонує підручники, навчально-методичні посібники, для вивчення ділової англійської мови, підручники які допомагають системно засвоїти сучасну лексику й граматику англійської мови, підручники англійською мовою про міжнародну торгівлю, міжнародні фінанси, міжнародну економічну діяльність, теорії і моделі міжнародної торгівлі, транснаціональні корпорації, міжнародний фінансовий ринок, світову валютну систему, глобалізацію, міжнародну інтеграцію і глобалізацію розвитку, навчальні посібники з харчових технологій.

Для користувачів, які бажають удосконалити мовні знання, на виставці є оригінальні тексти зарубіжних авторів з харчової технології.

АНГЛІЙСЬКА МОВА ЯК LINGUA FRANCA В СУЧАСНОМУ СВІТІ: ВИКЛИКИ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Глобальна англійська – це культурна і політична реальність 21 ст. За визначенням ряду дослідників, для досягнення статусу глобальної, мова повинна відповідати таким критеріям, як широка географія застосування, значна кількість її носіїв як рідної мови, статус державної, офіційної чи регіональної, використання як засобу спілкування в таких сферах діяльності, як державне управління, судочинство, засоби масової інформації, освіта та домінуюча роль в іншомовній підготовці великої кількості країн. Як наслідок, у сучасній соціолінгвістиці існує сталий стереотип щодо ролі англійської мови як глобального вербального «посередника». Англійська мова здобула статус глобальної через такі чинники, як активна колонізація територій, які згодом стають незалежними, але обирають її як державну мову (США, Канада, Австралія); традиційне вивчення цієї мови місцевими елітами для розширення можливостей у колишніх колоніях Великобританії на різних континентах (Індія, Гонконг, Філіппіни); використання цієї мови офіційними міжнародними організаціями, при цьому штаб-квартира однієї із найвпливовіших з них, ООН, знаходиться в Нью-Йорку. Світовий статус англійської мови зумовлений зовнішніми чинниками, які стосуються вагомості та впливовості народу, який є її носієм. До того ж, ці поняття розглядаються у політичному, економічному, технологічному, освітньому та культурному контекстах. Саме сукупність цих факторів, притаманних США, як зазначає дослідник глобальної англійської Д. Крістал, і зробила її мовою *lingua franca*. Однак, головним чинником є стрімке поширення мови через мережу Інтернет. Враховуючи складний і поступовий еволюційний процес, не можна розглядати усі ці чинники як просту суму для перетворення англійської мови в контактну мову глобалізованого простору. З усією впевненістю, дослідники стверджують про синергетичний ефект складових. Наприкінці 20 ст. англійська мова все ще розглядалася як моносистема, неподільна мова із єдиним серйозним варіантом у Північній Америці (*American English*). У наші дні, вже неможливо стверджувати про існування «англійської мови» як такої, оскільки світ зіткнувся із багатьма *Englishes*. Самі англійці більше не мають монополії на англійську мову. Крім того, вона перестає бути прив'язаною до носіїв мови і починає існувати окремо від них, уже не будучи американською чи британською, а дедалі більше перетворюючись саме на глобальну англійську як явище. Це означає, що англійська мова починає функціонувати незалежно і відокремлено від своїх носіїв. Фахівці стверджують, що до англомовного світу належить близько

півтора мільярда осіб. Англійською сьогодні розмовляють у три рази більше тих, для кого вона є нерідною.

У наші дні мова продовжує поширюватися світом, фрагментуючись у багато місцевих діалектів, які отримали назву Englishes – англійські мови. Вже стало звичним серед мовознавців представляти усю різноманітність англійської мови у вигляді трьох кіл (цей поділ належить японському досліднику Braj Kachru). «Inner circle» – внутрішнє коло – включає переважно носіїв мови таких країн, як Великобританія, США, Канада, Австралія, Нова Зеландія. Наприкінці 20 ст. вони становили 5,5% населення світу (400 млн. носіїв). Друге, зовнішнє коло – «outer circle» – охоплює території, де англійська мова вивчається і використовується як друга мова. Сюди належать переважно колишні колонії Британської імперії, де англійська мова слугує засобом для комунікації між спільнотами, які розмовляють різними мовами. За рамками цього кола знаходиться «expanding circle» – коло, яке розширюється і охоплює усіх тих, хто вивчає і використовує англійську мову як іноземну. Саме це коло представляє території, які з середини 20 ст. зазнали найбільшого зростання. З наведених у чисельних дослідженнях статистичних даних щодо кількості людей, які спілкуються англійською мовою, науковці відзначають, що ті, хто належать до «outer circle» та «expanding circle», значно перевищують за своєю чисельністю носіїв мови. За твердженням дослідника Д. Греддола, саме ці дві категорії вирішуватимуть долю англійської мови у майбутньому. Процеси глобального зближення та взаємодії важко уявити без наявності комунікативних засобів, за допомогою яких таке зближення стає реальним. Таким посередником у сучасному світі стала англійська мова, засіб спілкування і взаєморозуміння між суб'єктами глобалізаційних стосунків у різноманітних сферах. Англійська мова стала своєрідною lingua franca для бізнесу та новітніх технологій, важливим засобом торгівлі, академічних обмінів та електронної комунікації для тих, хто не має спільної рідної мови. Англійська перетворилася на засіб доступу до знань та їх поширення. Д. Крістал стверджує, якщо узагальнити все те, що було зроблено англійськими та американськими вченими, то стане очевидно, що в період 1750–1900 рр. більше половини всіх значних наукових робіт було написано англійською мовою. Англійська мова починає відігравати домінуючу роль в іншомовній підготовці великої кількості країн, вона використовується як головний засіб спілкування в таких сферах діяльності, як державне управління, судочинство, засоби масової інформації, освіта. Ця роль стає такою важливою, що відзначають навіть кілька спроб спростити англійську мову, створити таку її форму, яку б легше і швидше могли опанувати іноземці. Серед цих спроб відзначаємо Globish – мову, створену Jean-Paul Nerriere у 2004 році із словниковим складом у 1500 слів. Процеси глобалізації, які розпочалися у 20 ст., стали рушійною силою для диверсифікації англійської мови. Проте, справедливо відзначаємо і зворотній процес, який сприяв уподібненню варіантів англійської мови. Завдяки, перш за все, засобам масової інформації, мовні риси більш престижних варіантів

отримали поширення в інших суспільних колах. На практиці це означало, що англійська мова США потрапляє в британський та інші регіональні варіанти.

Як наслідок, англійська мова як глобальний вербальний «посередник» який застосовується практично у всіх сферах глобалізованих взаємостосунків. Ця функція глобальної англійської у наш час у більшості наукових розвідок сприймається як беззаперечний факт. Визначальною рисою сучасного періоду формування англійської мови є те, що у цьому процесі значна роль відводиться представникам другого і третього кіл (за класифікацією Б. Качру). Саме тому розвиток англійської мови за межами країн-носіїв призводить до появи характерних особливостей, які є сталими і свідомо підтримуються певним колом людей. Відповідно, варіативність в цих умовах може стати окремим об'єктом інтерпретації. У сучасній науковій парадигмі серед основних завдань дослідження Englishes визначаються такі перспективні напрямки, як лінгвістичні та соціокультурні виміри Global Englishes, моделі вживання, інтерлінгвальна та інтралінгвальна варіативність. Важливими є також студії щодо вивчення непохитності позиції англійської мови сьогодення, функції та прогнозовані сценарії розвитку англійської мови в контексті глобалізації, тенденції мовної політики в умовах глобалізованого світу. **Науковці вважають, що кожний новий варіант** англійської мови під впливом нового культурного оточення знаходить вираження у новій мовній моделі, яка реалізується на фонетичному, лексичному та граматичному рівнях. Така модель повинна мати локальний характер і характеризувати мовлення не окремих носіїв, а соціуму. Усі інновації також набувають рис системності і відображають своєрідність та особливість регіональних варіантів. Вони можуть бути представлені як запозиченнями із мов місцевого населення, так і змішаним вживанням структурних елементів англійської та місцевої мов, і що найважливіше, вони виконують свою комунікативну функцію лише у цьому регіоні. Дослідники вирізняють такі локальні варіанти за трьома критеріями, а саме: 1) територіальним – географічна локація; 2) мовним – риси відмінності від Standard English; 3) культурним – характерні культурні реалії даного регіону. Критерії щодо визначення статусу Global English при цьому є досі дискусійними питаннями. Lingua franca відрізняється від, власне, англійської мови, оскільки проходить власний шлях розвитку, відмінний від британського чи американського варіантів англійської мови. У наш час широке розповсюдження отримують терміни «офшорна», «контактна» або «глобальна англійська» для позначення міжнародної мови, що використовується в усному і писемному спілкуванні тими, для кого вона є іноземною. Користувачі lingua franca є найбільшою групою в світі і значно переважають тих, хто використовує англійську як другу мову (іммігранти). Англійська є рідною лише для кожного четвертого мовця, таким чином, комунікація відбувається переважно між не носіями. Поняття ELF, поряд із англійською як рідною мовою потребує системного дослідження – як вона використовується, як функціонує, і головне, як навчати цієї мови. Процес комунікації англійською мовою – це контакти між особами, роз'єднаними мовним бар'єром та відмінностями культур.

Емпіричні дослідження лінгвістичних особливостей ELF проводяться на різних рівнях – фонологічному (Jenkins 2000), лексико-граматичному (Seidlhofer 2004) тощо. Укладено корпуси ELF, такі як English as a lingua franca in Academic settings (ELFA) corpus (Mauranen 2003) та загальний Vienna-Oxford International Corpus of English (VOICE) (Seidlhofer 2004). Таким чином, ті риси англійської мови, які є надважливими для міжнародного спілкування і порозуміння між співрозмовниками та яких необхідно навчати для правильного відтворення і сприйняття у наш час відокремлюються від тих, які не призводять до непорозуміння і, відповідно, не є важливими для підготовки тих, хто використовує англійську мову виключно у міжнародному середовищі. Тому в епоху глобалізації доцільно розрізняти англійську мову як носія та хранителя культури народу та мову як засіб, інструмент комунікації. Оволодіння першою формою дає можливість знайомства з чужою культурою і толерантного сприйняття її традицій та звичаїв народу, тоді як другий аспект сприяє організації діалогу культур у світовому мовному просторі. Усвідомлення цих головних моментів допоможе вивільнити цінний час для оволодіння основними комунікативними стратегіями.

Англійська мова на хвилі глобалізації підкорила сучасний світ і стала основним засобом міжкультурної комунікації. Її поширенню і розповсюдженню сприяло багато факторів, серед яких відзначають домінування двох потужних імперій – британської та американської, посилення могутності США як світового політичного та економічного лідера та стрімкий поступ через мережу Інтернет. Ще одна важлива тенденція сучасного світу – це фрагментація англійської мови на місцеві діалекти – Englishes. Такі діалекти мають локальний характер і характеризують мовлення не окремих носіїв, а соціуму. Для них характерні чисельні інновації, які стають системними і відображають своєрідність цих регіональних варіантів. Отже, вже беззаперечним є той факт, що світовий порядок визначатиме глобальна англійська, яка потребує комплексного дослідження. Це сприятиме покращенню як процесу викладання ELF, так і порозумінню на міжнаціональних рівнях. Перспективи подальших наукових розвідок вбачаємо у вивченні проблеми варіативності на різних мовних рівнях, дослідженні національно-культурної специфіки системних норм, як локальна англійська мова відрізняється від стандартної англійської, а також як саме рідна мова мовців впливає на використання граматичних та лексичних структур при спілкуванні англійською.

Голик С.

**Кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології ДВНЗ
«Ужгородський національний університет»**

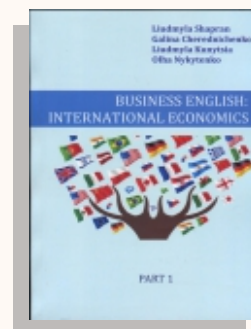
Business correspondence and communication at work = Бізнесова кореспонденція та спілкування на робочому місці : підручник / L. Shapran, G. Cherednichenko, L. Kunytsia, L. Viktorova ; National University of Food Technologies. – Київ : Кафедра, 2013. – 277 с.

Підручник складається з трьох великих розділів, перший з яких присвячено таким питанням, як пошук роботи, етапи пошуку, правила написання резюме та заповнення анкети. Другий розділ розкриває класифікацію міжнародної кореспонденції, різновиди ділових листів, вимоги міжнародних та національних стандартів до їх оформлення, структура й особливості оформлення англомовної ділової кореспонденції, специфіка оформлення факсових та електронних міжнародних повідомлень. У третьому розділі подано правила успішної усної комунікації.

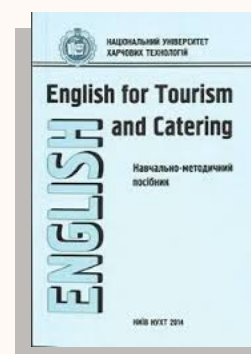
Business English : international economics : tutorial / L. Shapran, G. Cherednichenko, L. Kunytsia, O. Nykytenko ; National University of Food Technologies. – Київ : ПанТот, 2015. – 272 с.

Навчальний посібник Business English: International Economics: спрямований на оволодіння діловою англійською мовою студентами, що навчаються за фахом міжнародна економіка. Він складається з чотирьох розділів, які містять автентичний теоретичний матеріал англійською мовою про міжнародну торгівлю, міжнародні фінанси, міжнародну економічну діяльність теорії і моделі міжнародної торгівлі, транснаціональні корпорації, міжнародний фінансовий ринок, світову валютну систему, глобалізацію, міжнародну інтеграцію і глобалізацію розвитку та ін. Навчальний посібник може бути корисним студентам, аспірантам викладачам, а також фахівцям з міжнародної економіки.

English for Tourism and Catering : навчально-методичний посібник / Є. С. Смірнова, Н. О. Михайлова, О. М. Кохан та ін. ; Національний університет харчових технологій. – Київ : НУХТ, 2014. – 184 с.

Посібник складається з двох частин, які зорієнтовані на формування у студентів – майбутніх фахівців іншомовної комунікативної компетенції опанування лексики за фахом, а також на розвиток навичок перекладу та розуміння сучасних оригінальних текстів із професійної тематики. До кожного тематичного розділу подано вправи, які сприятимуть ефективному оволодінню професійно зорієнтованою англійською мовою і формуванню навичок самостійної роботи студентів.

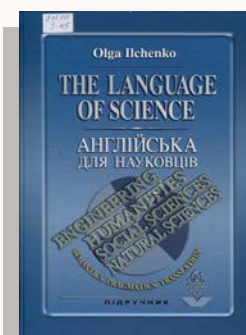
Англо-український, українсько-англійський словник / уклад. Н. С. Дерев'янка. – 2-ге вид., стер. – Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2014. – 640 с.

Словник нараховує понад 60 000 загальноживаних слів і словосполучень англійської та української мов. До нього не ввійшли діалектизми, архаїзми та вузьковживана лексика. Основу словника складають загальні назви та окремі біблійні, міфологічні та астрономічні власні назви. Додатками до основної частини є перелік найважливіших слів, що змінюються не за загальними правилами, географічні власні назви, таблиця фразових дієслів та ухвалені Кабінетом Міністрів України правила транслітерації українських прізвищ та власних назв. Словник розрахований на широке коло користувачів.

Ільченко, О. М. Англійська для науковців = The Language of Science : підручник / О. М. Ільченко. – 2-ге вид., допрац. – Київ : Наукова думка, 2010. – 288 с.

Підручник відповідає навчальній програмі для складання кандидатського іспиту з англійської мови, затвердженій Міністерством освіти і науки України. У ньому враховано багаторічний досвід роботи, накопичений у Центрі наукових досліджень та викладання іноземних мов НАН України у сфері професійної комунікації, а також результати останніх досліджень у царині лінгвістики та лінгвопедагогіки. Підручник допомагає системно засвоїти сучасну лексику й граматику англійської мови, відпрацювати базові навички письма, перекладу та анотування, опанувати основи професійного спілкування англійською мовою з урахуванням її культурної специфіки. Матеріал викладено цікаво, із залученням новітніх даних, використано багато наочних таблиць та схем. Він допоможе подальшому вдосконаленню фахової комунікативної компетенції вітчизняних спеціалістів у контексті поживлення міжнародної співпраці.

Кухарська, В. Б. Англійська мова для студентів харчових спеціальностей : навчально-методичний посібник / В. Б. Кухарська ; Тернопільський державний технологічний університет. – Київ : Інкос, 2007. – 352 с.

Англійська мова для студентів харчових спеціальностей - комунікативно орієнтовані розділи побудовані на автентичному матеріалі, а їхня методична організація сприяє ефективному опануванню англійською мовою як засобом спілкування та формує навички самостійної роботи студентів. Запропонована система вправ сприяє розвитку та вдосконаленню англомовних навичок спеціалістів у галузі харчових технологій.

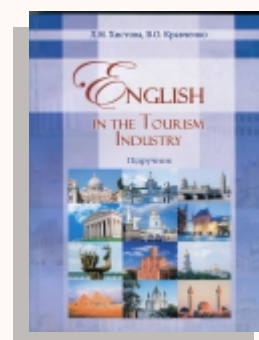
Смірнова, Є. С. Англійська мова для студентів технологічних спеціальностей та сфери обслуговування харчової промисловості : навчальний посібник / Є. С. Смірнова, Л. В. Юрчук ; МОН України, Національний університет харчових технологій. – Київ : Ліра-К, 2014. – 232 с.

Навчально-методичний посібник спрямований на вивчення англійської мови студентами технологічних спеціальностей та сфер обслуговування харчової промисловості. Посібник складається з трьох частин, які зорієнтовані на формування у студентів-майбутніх фахівців іншомовної комунікативної і соціокультурної компетенції, а також розвиток навичок перекладу та розуміння оригінальних науково-популярних текстів з професійної тематики. Додатковий текстовий матеріал містить окрім традиційних тем тексти, що відображають новітні тенденції у розвитку харчової промисловості. З метою більш ефективного систематичного засвоєння фахової англомовної лексики в посібнику подано короткий термінологічний словник. Комунікативно спрямовані вправи розділів посібника побудовані на автентичних матеріалах, що в цілому сприятиме ефективному оволодінню професійно зорієнтованою англійською мовою і формуванню навичок самостійної роботи студентів.

Хистова, Л. М. Англійська мова туристичної індустрії = English in Tourism Industry : підручник / Л. М. Хистова, В. О. Кравченко ; Київський національний торговельно-економічний університет. – Київ : КНТЕУ, 2014. – 321 с.

Підручник “English in the Tourism Industry” призначено для студентів, які опановують спеціальності, пов’язані з туристичною індустрією та готельно-ресторанним бізнесом, а також для тих, хто бажає вдосконалити свої знання з англійської мови професійно.

Чередніченко, Г. А. Англійська мова : навчально-методичний посібник для підготовки до вступного екзамену на ОКР “Магістр” / Г. А. Чередніченко, Л. Ю. Шапран, Л. І. Куниця ; Національний університет харчових технологій. – Київ : Інкос, 2014. – 450 с.

Навчально-методичний посібник знайомить вступників з програмою екзамену з дисципліни «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)», метою та порядком проведення екзамену, структурою екзаменаційного білету, критеріями оцінювання усних та письмових відповідей на екзамені. Розділ 1 включає тексти для читання. Розділ 2 включає лексико-граматичні тести з ключами для самоперевірки рівня знань словникового запасу та граматичних структур, які є предметом перевірки на екзамені.

Гальскова, Н. Д. Теория обучения иностранным языкам. Лингводидактика и методика : учеб. пособие / Н. Д. Гальскова, Н. И. Гез. – 7-е изд., стер. – Москва : Академия, 2013. – 336 с.

Учебное пособие, написанное известными специалистами, авторами многочисленных учебников и учебных пособий по школьной и вузовской методике, призвано сформировать у преподавателей любых неродных языков общее представление о теории обучения иностранным языкам как научной области, о закономерностях построения учебного процесса при развитии устного и письменного общения. Новизна авторского подхода состоит в том, что иностранный язык (как учебный предмет) рассматривается в качестве составной части языкового образования в условиях искусственной языковой среды.

Алонцева, Н. В. Английский язык для направления “Менеджмент” = English for Managers : учебник / Н. В. Алонцева, Ю. А. Ермошин. – Москва : Академия, 2011. – 272 с.

Учебник создан в соответствии с Федеральным государственным образовательным стандартом по направлению подготовки "Менеджмент" (квалификация "бакалавр"). В него вошли темы, составляющие содержание профессиональной деятельности в области управления; представлены профессионально ориентированные аутентичные тексты с системой упражнений и заданий, направленных на формирование компетенций, обеспечивающих эффективную профессионально-коммуникативную деятельность менеджеров.

